

2№-дээх тороппут уопсай мунньабын протокола

Кулун тутар 26 күнэ 2013 сүл.

Баар дьон ахсаана: 88 тороппут

Коруллэр боппурус:

- 2013-2014 уорэх дьылыгар Урун-Хайа орто оскуолата «агрошкола» статуьун ыларын туьунан тороппуккэ информация тиэрдии, куоластаабын.

Оскуола э.т.директора Нестеров М.П.: Эьиилги уорэх дьылыгар биьиги оскуолабыт агрошкола статуьун ылар туьунан толкуйдуур. Бугун эьигини кытта субэлэьэн, эьиги санаабытын истэн, биир тумуккэ кэлиэхпитин наада. Эьиги тороппут – суруннуур сакаасчыт буолабыт. Эьиги оболоргутун биьиги иитэбит, уорэтэбит. Уорэх хайдах хайысхалаах буоларыгар эьиги быьаччы кыттыахтаахчыт, биьигини кытта тэннэ сүлдьяахтаахчыт. Мин билигин агрошкола туьунан сурун информацияны кэпсиэм, ону болбойон истин.

Билигин республика урдунэн 50-ча агрошкола баар. Кинилэр туспа хаьаайыстыба тэринэн, техника ылынан, тыа хаьаайыстыбатыгар тоьуу куус буолан биир оттунэн бэйэлэригэр туьанан, обону улэнэн куускэ иитэн ололорлор. Биьиги таба иитиитигэр болбомтобутун ууран, бу хайысханан хамсыах этибит. Биьиги оболорбут билигин дьизэ улэтиттэн муус таьаллар, биэдирэ тоболлор уонна улахан дьарыга суохтар. Бары да собулэьэр инигит? (собулэьэллэр). Онон агрошкола статуьун ылан улэ элбээн, обону улэнэн иитии куускэ барыах этэ.

Агрошкола буолуу учугэй орутэ: сана улэ миэстэтэ тахсар, оболорбут дьарыктаах буолуохтара, таба иитиитигэр, торут дьарыкка чугаьан, билиилэрин кэнэтэн, уоруйэхтэри ылан олохторугар туьаныхтара, оскуолаба эьии харчы киирэн оскуола техническэй, материальной базата боборгууругэр баьаам комо буолуо этэ.

Биьиги И.К. Спиридонов аатынан МУП –ны кытта дуогабар туьэрсэн 55 тобо табаны арендаба ыллыбыт, туспа сир арендаан, табылыннабына онно болохтору тутан, кыьын да, сайын да улэлиир база оностуохпутун соп. Уорэх чааьыгар, биллэн турар, эмиэ уларыйылар киирэллэр. Ол туьунан уорэх чааьыгар дириэктэри солбуйааччы Ирина Петровна Спиридонова кэпсиэьэ.

Спиридонова Ирина Петровна, уорэх чааьыгар дириэктэр солбуйааччы. Табаны иитии биьиги дойдубут, олохтоохторбут обугэ саьаттан илдьэ кэлбит дьарыктара. Киэн сиргэ Анаабыр улууьа таба иитиитинэн биллэр, онон тахсар, онон бу дьарыкпытын илдьэ сүлдьяахпытын наада. Билинни уйэ табаьыта хайдах буолуохтааьый?

1.Дьону-сэргэни кытта, ханнык да солороо5у, чыыннаа5ы кытта тэннэ кэпсэтэр коммуникативнай, кэпсэтиилээх буолуохтаах.

2.Экологической уорэхтээх, бухучет олугун билэр, предпринимательской ойдоох.

3.Компьютеры, сана технологияны учугэйдик бабылыахтаах.

Уруккуну кытта тэннээн кордоххо, табаыт оло5о оннугар хаалан улаханлык сайдыбата диэххэ соп. Билигин буран удуйэн онон сылдыаллар. Оттон билигин олохпут тэтимэ сурдээх куускэ сайдар, ону кытта биьиги тэннэ сайдан иьийэхтээхпит. Ол иьин билинниттэн о5о сайдылаах, бэйэтин саастыылаахтарын кытта тэннэ курэхтэьэр, бэйэтин наадатын быьаарсар, оло5у сайыннарар санаата, ба5ата куустээх буоларыгар куускэ улэлиэхпитин наада.

Билигин алын кылааска ФГОС киирэн, о5о дьобурун, талаанын сайыннарар сыаллаах эбии талан дьарыктар киирбиттэрин билэ5ит. О5о тугу собулуруунэн, туохха дьобурдаабынан талан сылдыар кыахтаах. Онтон орто звено5а тахсыбыт о5олорго уорэх чааьыгар эбии школа ба5атынан чааьы киллэрэргэ уустук, то5о диэн манна федеральной компонент чааьа булгуччу тутуьулар. Ол оннугар эбиэт кэнниттэн эбии дьарыктар, факультеттар, элективной курстар киирэллэр. Улахан кылаастарга предпрофильнай бэлэмнэниини куустээхтик ытыахха соп. Манна чааьы наардаан, наадалаах предметтэри о5олорго уорэтиэххэ соп. Манна бурановедение, мотороведение игин уолаттарга анаан ытыллыан соп. О5олорго ба5алаах дьарыктарын талларан, онно ИУП (инд. учебной план) онорон дьарыктаныахха соп. О5олор араас предметтэри талбыт буоллактарына, расписаниены кинилэргэ соп тубэьэр курдук наардаан оноруохпутун соп. Холобур, бурановедение, животноводство, растениеводство диэн предметтэри ус группа5а арааран талбыт предметтэригэр уорэниэхтэрин соп, оттон уопсай уроктар – нуучча тыла, математика - бииргэ буолаллар. Маннык табыллыан соп.

Эьиги о5олорбутун таба ийтиитигэр эрэ уорэтиэхтэрэ диэн сыьыа ойдоомон. О5о араас буолар, дьобура, талаана эмиэ ураты. Онон хас биирдии о5о кыаьын, ба5атын учуоттаан улэлиэхпит. Эбэьээт табаыт тахсар диэн буолбатах, араас таьымнаах уорэххэ барыахтарын соп.

Эьиги билэргитинэн, «Уолэ», «Солима» лаа5ырдарыгар о5о сайынны сынньалана тэриллибитэ быйыл 6 сыла. Онно сылдыан о5о айыл5аны кытта ситимэ кууьурэр, толору сынньанан кэлэр, онон сурдээх учугэй опыт. Ону таьынан одареннай о5олору кытта улэ эмиэ ытыллар. Сайын ахсын ученайдар кэлэн биьиги сирбитин-уоппутун, уунэьийбитин, кыьыларбытын уорэтэллэр. Ол тумугэр о5олор НПК-5а ситиьийлээхтик кытталлар.

Туприна Светлана Ильинична, И.К. Спиридонов аатынан МУП суруннуур ветеринара. Мин санаабар, агрошкола статуьун ылан улэлиир сурдээх наада. Билинни

туругунан, совхозка пенсионнай саастаах дьон олоробут. Быйыл биир выпускник кэлэрин бары кэтээ сылдыабыт. Оскуола агрошкола статуьун ылан, сана эдэр кадрдары бэлэмнииргэ улахан куус-комо буолуохтаах. Биьиги сотору улэбититтэн уурайахпыт, уунэр ыччат солбуйарын ситиьихпитин наада. Атын сиртэн кэлбит дьон улэ5э, таба иитиитигэр ис дууьаларыттан сыьыаннаьыахтара суо5а дии саныыбын, онон бэйэбит ууннэрбит кадрдарбыт, олохтоох дьоммут о5олоро кэлэллэрэ туохтаа5ар да ордук буолуо этэ.

Билигин сайдыылаах кэмнэ табаьыт эмиэ кэм ирдэбилинэн сылдыан наада. Табаьыт тийьбэт, дьон тийьбэт буоллабына улэ атахтанар, бытаарар, сайдыбат.

Оскуола5а бэлэмнэниини ааспыт уорэнээччи, выпускник корочкалаах буоллабына салгыы орто, урдук уорэххэ уорэниэн соп. Араас хайысхалаах элективнай курстар, дьарыктар буоллахтарына о5о5о уоруйэхтэри, билиини элбэ5и биэриэн соп.

Эьиги аренда5а ылбыт стаадаьыт тобото кыралаан элбээн бардабына, оскуола5а сиир эккитин бэйэбит хааччыныа этигит, тыс-танас астаан, эбии уп киллэрэн, харчыны экономиялаан, атынна туьаныххытын соп.

Туприн Василий Анфриевич, 3№-дээх ыстаада биригэдиирэ. – Тыа5а о5о физически, эт-хаан оттунэн куускэ сайдар. 4 – 5 кылаастан са5алаан тыа5а сыьыардахха о5о ордук чугас сыстар, улахан кылаас о5олоро сыстымыахтарын соп.

Тороппут Григорьева Прасковья Дмитриевна: О5олору тыа5а таьаарарга ким илдэ барарый? Элбэх о5ону хайдах короллоруй?

Нестеров М.П.: О5олору илдэ сылдыы улахан эппиэтинэс. Кинилэри илдэ сылдыар анал улэьит эбэьээт тахсыьар, эппиэтинэьи толору сугэр. Улэни оннук тэрийии - ирдэбил.

Тороппут Ядреева А.А. Агрошкола5а киирдэххэ финансированиета хантан кэлэрий?

Нестеров М.П. Уорэх министерствотын таьынан эбии тыа хаьаайыстыбата агрошколаларга эмиэ харчынан комольор. Сыл ахсын араас хабааннаах граннар ананаллар, онуоха биьиги улэбит учугэй, таьаарыылаах буоллабына эмиэ тиксиэхпитин соп. Ол элбэх кыа5ы биэрэр.

Нестеров М.П. – Тороппуттэр, билигин агрошкола статуьун ыларга собулэьэбит, собулэспэппит диэн куоластыыбыт. Мустубут дьон собулэьэбит диэччилэр илиигитин уунаргытыгар кордоьобут.

Собулэьэбит – 81

Собулэспэппит – 0

Туттунабыт - 7

Тороппут куоластаан 81 киби собулэстэ, собулэспэтэх киби суох, туттунааччыта 7 киби буолла. Онон быьаарыныыга тороппут эьиилги уорэх дьылыгар агрошкола статуьун ыларга собулстэ диэн суруйабыт.

Быьаары: Тороппут уопсай мунньабын тумугунэн
Урну-Хайа орто оскуолата 2013-2014 уорэх дьылыгар
агрошкола статуьун ыларыгар собулэстэ.

Председатель:

Секретарь:

/Нестеров М.П./

/Неустроева С.В./

